

Valtioneuvoston asetus

fosforia sisältävien lannoitevalmisteiden ja lannan käytöstä

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti säädetään lannoitelain (711/2022) 6 §:n nojalla:

1 §

Soveltamisala

Tässä asetuksessa säädetään fosforin käytöstä maa- ja puutarhataloudessa sekä viher- ja ympäristörakentamisessa.

Mitä tässä asetuksessa säädetään pellostä, sovelletaan myös jäsenvaltioiden yhteisen maatalouspolitiikan nojalla laadittavien, Euroopan maatalouden tukirahastosta (maaloustukirahasto) ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) rahoitettavien strategiasuunnitelmien (YMP:n strategiasuunnitelmat) tukea koskevista säännöistä sekä asetusten (EU) N:o 1305/2013 ja (EU) N:o 1307/2013 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/2115 4 artiklan 3 kohdan b alakohdassa tarkoitettuun pysyvien viljelykasvien alaan ja 4 artiklan 3 kohdan c alakohdassa tarkoitettuun pysyvän nurmen ja pysyvän laitumen alaan.

2 §

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

1) *pellolla* jäsenvaltioiden yhteisen maatalouspolitiikan nojalla laadittavien, Euroopan maatalouden tukirahastosta (maaloustukirahasto) ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) rahoitettavien strategiasuunnitelmien (YMP:n strategiasuunnitelmat) tukea koskevista säännöistä sekä asetusten (EU) N:o 1305/2013 ja (EU) N:o 1307/2013 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/2115 4 artiklan 3 kohdan a alakohdassa tarkoitettua peltoalaa;

2) *peruslohkolla* Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/2116 täydentämisestä yhteisen maatalouspolitiikan yhdenmätyn hallinto- ja valvontajärjestelmän sekä ehdollisuuden hallinnollisten seuraamusten soveltamisen ja laskennan osalta annetun komission delegoidun asetuksen (EU) 2022 /1172 2 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua viitelohkoa;

3) *kasvulohkolla* sijainniltaan ja tukikelpoiselta enimmäisalaltaan rajattuun yhteen peruslohkoon kuuluvaa yhtenäistä maatalousmaahan tai muuhun alaan kuuluvaa aluetta, jossa viljellään yhtä kasvilajia, kasvilajiketta, useamman kasvilajin seosta tai joka on kesantoa tai erityiskäytössä maataloustoiminnalle tai muulle alalle asetettujen vaatimusten mukaisesti;

4) *viljavuusluokalla* maan luokittelua viljavuusanalyysin perusteella.

3 §

Kokonaisfosforin huomioon ottaminen lannoituksessa

Maa- ja puutarhataloudessa on käytettävä samaa laskentaperustetta lannan fosforin huomioon ottamisessa kaikilla peltolohkoilla ja sellaisilla pysyvää nurmea olevilla aloilla, jotka ovat maankäyttömuodoltaan peltoa.

Lannan ja lannoitevalmisteiden sisältämä kokonaisfosfori otetaan kokonaisuudessaan huomioon fosforilannoituksen määrässä, jollei tässä pykälässä toisin säädetä.

Lihaluujauhon kokonaisfosforista sekä käsitellyn saostus- ja umpisäiliölietteen ja puhdistamolietteiden kokonaisfosforista otetaan huomioon 60 prosenttia. Tuhkan ja biohiilen kokonaisfosforista otetaan huomioon 40 prosenttia.

Jos lannoitevalmiste sisältää useampaa kuin yhtä 2 ja 3 momentissa tarkoitettua ainetta, lannoitevalmisteen sisältämän kokonaisfosforin lannoituksessa huomioon otettava osuus lasketaan lannoitevalmisteen ainesosien massaosuuksien ja 2 ja 3 momentissa tarkoitettujen huomioon otettavien osuuksien perusteella. Jos lannoitevalmisteen tuoteselosteessa ei ole tietoa ainesosan massaosuudesta, fosfori otetaan huomioon kokonaisuudessaan. Aineen *massaosuus* seoksessa on kyseisen aineen massa jaettuna seoksen massalla.

4 §

Fosforin käyttö maa- ja puutarhataloudessa

Maa- ja puutarhataloudessa käytettyihin ravinnemääriin on laskettava mukaan epäorgaanisten ja orgaanisten lannoitevalmisteiden, lannan sekä muiden pellolle levitettävien aineiden fosfori, jos niiden sisältämää fosforia levitetään enemmän kuin yksi kilogramma hehtaarille vuodessa. Lannoitevalmisteiden fosfori otetaan huomioon, jos se on ilmoitettu lannoitevalmisteen tuoteselosteessa.

Fosforilannoitus on toteutettava kasvulohkokohtaisesti kasvin, satotason ja maan viljavuusluokan perusteella. Fosforilannoituksen sallitut enimmäismäärät ovat liitteessä 1. Jos pellon fosforitila ei ole tiedossa, lannoitukseen sovelletaan viljavuusluokkaa 6. Viljavuusluokat ovat liitteessä 2.

Jos sato jää korjaamatta, käytetty lannan, lannoitevalmisteiden ja muiden pellolle levitettävien aineiden fosfori otetaan huomioon kokonaisuudessaan seuraavan vuoden lannoituksessa.

Lannan ravinnepitoisuuksien määräyksestä säädetään eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta annetun valtioneuvoston asetuksen (1250/2014) 12 §:ssä.

5 §

Fosforin kierrätyksen edistäminen

Fosforin kierrätyksen edistämiseksi fosforia saa levittää enintään viisi kilogrammaa hehtaarille silloin, kun:

- 1) liitteen 1 sarakkeessa 6 tai 7 ei ole lukuarvoa;
- 2) fosfori on peräisin lannan tai mädätteen fosforinerotuksesta; ja
- 3) lannan tai mädätteen fosforinerotuksessa syntyneen jakeen kokonaistypen ja kokonaisfosforin suhde on vähintään 10.

Jos fosforia levitetään 1 momentissa tarkoitettulla tavalla, 8 §:ssä tarkoitettua fosforintasausta ei saa käyttää.

6 §

Fosforin pidättämiseen tarkoitetut aineet

Kipsin ja rakennekalkin sisältämää fosforia ei oteta huomioon liitteen 1 mukaisten fosforilannoituksen enimmäismäärien laskemisessa. *Rakennekalkilla* tarkoitetaan yksinomaan kalkitusaineista koostuvaa lannoitevalmistetta, jossa on vähintään 15 prosenttia reaktiivista kalkkia poltetussa tai sammutetussa muodossa.

7 §

Satotasokorjaus

Jos kasvulohkolla edeltäneiden 5 vuoden aikana saavutettu satotaso viljoilla on enemmän kuin 5 000 kilogrammaa hehtaarilta vuodessa tai öljykasveilla satotaso on enemmän kuin 2 250 kilogrammaa hehtaarilta vuodessa, saa liitteessä 1 tarkoitettuun enimmäislannoitusmäärään lisätä enintään 3 kilogrammaa fosforia hehtaarille vuodessa.

Jos kasvulohkolla edeltäneiden 5 vuoden aikana saavutettu satotaso on viljoilla enemmän kuin 6 000 kilogrammaa hehtaaria kohden vuodessa tai öljykasveilla satotaso on enemmän kuin 2 750 kilogrammaa hehtaarilta vuodessa, saa liitteessä 1 tarkoitettuun enimmäislannoitusmäärään lisätä korkeintaan 6 kilogrammaa fosforia hehtaarille vuodessa.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettua satotasokorjausta ei saa käyttää liitteen 1 viljavuusluokassa 7.

8 §

Fosforintasaus

Fosforilannoituksen vuosittaisesta enimmäiskäyttömäärästä voidaan poiketa, jos sovelletaan fosforintasausa. *Fosforintasauksella* tarkoitetaan vuosittaisen fosforilannoituksen yli- tai alijäämän tasoittamista tasausjakson aikana. Fosforin tasausjakson kesto saa olla enintään 5 vuotta ja se on tehtävä kasvulohkokohtaisesti.

Jos peruslohkolla olevien kasvulohkojen sijoittelu muuttuu tasausjakson aikana, fosforintasausa on seurattava peruslohkotasolla. Vuotuinen peruslohkon kuluttama fosforimäärä lasketaan kertomalla kasvulohkokohtaisesti käytetty fosforimäärä hehtaaria kohden kyseisen kasvulohkon pinta-alalla ja laskemalla nämä summat yhteen. Enimmäisfosforimäärä peruslohkolle lasketaan samalla tavalla.

Fosforintasauksen seurannassa käytetään sallitun enimmäisfosforimäärän ja käytetyn fosforimäärän erotusta.

9 §

Tiedostonpito maa- ja puutarhataloudessa

Sen lisäksi mitä lannoitelain (711/2022) 6 §:ssä säädetään, tiedoston tulee sisältää kasvulohkokohtaiset tiedot:

- 1) ravinnelisäykseen käytetyn kokonaisfosforin määrästä ja lannoitetusta pinta-alasta;
- 2) fosforintasauksen alkamisajankohdasta;
- 3) satotasoista, jos hyödynnetään satotasokorjausta.

10 §

Fosforin käyttö viher- ja ympäristörakentamisessa

Viher- ja ympäristörakentamisessa liukoista fosforia saa kasvualustoissa perustamisvaiheessa levittää enintään 60 kilogrammaa hehtaarille. Muissa lannoitevalmisteissa kuin kasvualustoissa kokonaisfosforia saa perustamisvaiheessa levittää enintään 20 kilogrammaa hehtaarille.

Poiketen siitä, mitä 1 momentissa säädetään, taajamien ulkopuolisten väylien viher- ja ympäristörakentamisessa saa perustamisvaiheessa levittää kasvualustoissa enintään 30 kilogrammaa liukoista fosforia hehtaarille tai muissa lannoitevalmisteissa kuin kasvualustoissa kokonaisfosforia enintään 15 kilogrammaa hehtaarille.

Viheralueita kunnossapidettäessä saa kasvillisuuden hoitoon levittää kokonaisfosforia enintään 15 kilogrammaa hehtaarille vuodessa.

11 §

Tiedostonpito viher- ja ympäristörakentamisessa

Sen lisäksi mitä lannoitelain 6 §:ssä säädetään, tiedoston tulee sisältää tiedot:

- 1) käyttökohteen sijainnista ja pinta-alasta, johon lannoitevalmisteita on levitetty;
- 2) käytettyjen kasvualustojen liukoisen fosforin määrästä;
- 3) käytettyjen lannoitevalmisteiden, lukuun ottamatta kasvualustoja, kokonaisfosforin määrästä.

12 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 17 päivänä tammikuuta 2023.

Tämän asetuksen 10 ja 11 §:ää sovelletaan kuitenkin vasta 1 päivästä tammikuuta 2027.

13 §

Siirtymäsäännökset

Turkiseläinten lannan sisältämästä kokonaisfosforista otetaan fosforilannoituksen määrässä huomioon 60 prosenttia 31 päivään joulukuuta 2027.

Liitteen 1 mukaisia lantapoikkeuksien fosforimääriä saa käyttää silloin, kun fosforilannoituksessa käytetään pelkästään kotieläinten lantaa. Lantapoikkeusta ei saa käyttää 25 metriä lähempänä vesistöä. Lantapoikkeukseen saa soveltaa fosforin tasausta, mutta ei satotasokorjauksia.

Liitteen 1 mukaisia viljoja, öljykasveja ja palkokasveja, yksi- ja monivuotisia rehunurmia sekä rehumaisia koskevia poikkeuksia saadaan soveltaa kaksi vuotta asetuksen voimaantulosta.

Helsingissä 12.1.2023

Maa- ja metsätalousministeri Antti Kurvinen

Neuvotteleva virkamies Titta Berlin

Liite 1

Fosforilannoituksen enimmäismäärät (kilogrammaa hehtaarille vuodessa) viljavuusluokan perusteella

Viljavuusluokka	1	2	3	4	5	6	7
Viljat, öljykasvit, palkokasvit	34	26	16	10	5		
Viljat, öljykasvit, palkokasvit <i>lantapoikkeus</i>	34	26	16	15	15		
Yksi- ja monivuotiset rehunurmet, rehmaissi	46	38	30	20	11		
Yksi- ja monivuotiset rehunurmet, rehmaissi <i>lantapoikkeus</i>	46	38	30	30	20		
Laidun	24	16	8	5	5		
Peruna	55	55	55	55	35	20	5
Sokerijuurikas	63	63	50	43	25	15	5
Muut kasvit, peltoviljely	30	20	15	10	5		
Taimitarhakasvit	60	60	40	30	20	10	
Mansikka, vadelma, herukat	35	35	30	20	10	5	
Muut marjat	63	63	60	43	25	15	5
Hedelmät	40	40	35	30	20	10	
Kaalit ja sipulit	60	60	50	40	30	15	5
Juurekset	60	60	50	40	25	15	5
Palkokasvit, tuorekorjuu	50	50	35	20	10	5	
Muut vihannekset	60	60	50	40	30	15	5
Yrtit ja siemenmausteet, muut puutarhakasvit	30	30	15	10	5		

Viljavuusluokat.

Maan ominaisuus ja maalajiryhmä	Multavuus	Viljavuusluokka (fosforia milligrammaa litrassa)						
		1	2	3	4	5	6	7
savimaat	vm	≤ 1,9	2,0–3,9	4,0–7,9	8,0–14,9	15,0–24,9	25,0–39,9	≥ 40
	m	≤ 1,9	2,0–3,4	3,5–6,9	7,0–13,9	14,0–22,9	23,0–39,9	≥ 40
	rm, erm	≤ 1,4	1,5–2,9	3,0–5,9	6,0–11,9	12,0–19,9	20,0–39,9	≥ 40
karkeat kivennäismaat: hiesu, hiue, hiekkä	vm	≤ 2,9	3,0–6,9	7,0–12,9	13,0–21,9	22,0–34,9	35,0–49,9	≥ 50
	m	≤ 2,9	3,0–5,9	6,0–11,9	12,0–19,9	20,0–32,9	33,0–49,9	≥ 50
	rm, erm	≤ 2,4	2,5–4,9	5,0–9,9	10,0–17,9	18,0–29,9	30,0–49,9	≥ 50
Karkeat kivennäismaat: hiedat, moreenit	vm	≤ 2,4	2,5–4,9	5,0–9,9	10,0–17,9	18,0–29,9	30,0–49,9	≥ 50
	m	≤ 2,4	2,5–4,4	4,5–8,9	9,0–16,9	17,0–27,9	28,0–49,9	≥ 50
	rm, erm	≤ 1,9	2,0–3,9	4,0–7,9	8,0–14,9	15,0–24,9	25,0–49,9	≥ 50
eloperäiset maat: muut paitsi ei rahkaturve rahkaturve		≤ 1,9	2,0–3,9	4,0–7,9	8,0–14,9	15,0–21,9	22,0–29,9	≥ 30
		≤ 1,2	1,3–2,6	2,7–5,2	5,3–9,9	10,0–14,9	15,0–19,9	≥ 20

vm = vähämultainen, orgaanisen aineksen osuus < 3,0 %

m = multava, orgaanisen aineksen osuus 3,0–5,9 %

rm = runsasmultainen, orgaanisen aineksen osuus 6,0–11,9 %

erm = erittäin runsasmultainen, orgaanisen aineksen osuus 12,0–19,9 %